

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Chaloupkové a soudkyň JUDr. Jitky Denemarkové a Mgr. Patricie Adamičkové v právní věci žalobkyně: **E. R.**, bytem **[REDACTED]**, právně zast. JUDr. Ladislavem Dusilem, advokátem se sídlem České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II. 123/36, proti žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti ČR** se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, pro náhradu újmy ve výši 1,500.000,- Kč a omluvu, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 18. února 2011 č. j. 15 C 123/2010 - 113,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu I stupně se v odvoláním napadeném vyhovujícím výroku (I.) co do částky 132.000,- Kč **p o t v r z u j e** s tím, že tuto částku je žalovaná povinna zaplatit žalobkyni do 15-ti dnů od právní moci rozsudku.

II. Rozsudek soudu I. stupně se v odvoláním napadeném zamítavém výroku (II.) **m ě n í** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni dalších 120.000,- Kč do 15-ti dnů od právní moci rozsudku, co do částky 1,200.000,- Kč se rozsudek soudu I. stupně **p o t v r z u j e**.

III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na nákladech řízení před soudy obou stupňů 132.300,- Kč do 15-ti dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Ladislava Dusila.

O d ů v o d n ě n í

Rozsudkem ze dne 18. 2. 2011 soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni 180.000,- Kč do 15-ti dnů od doručení písemného vyhotovení rozsudku, dále zamítl žalobu ohledně částky 1,320.000,- Kč, a konečně o nákladech řízení rozhodl tak, že žalované uložil povinnost, aby zaplatila žalobkyni na nákladech řízení 46.920,- Kč. Svě rozhodnutí

odůvodnil tím, že žalobu, jíž se žalobkyně domáhala na žalované zaplacení 1,500.000,- Kč jako nemajetkové újmy, shledal jen zčásti důvodnou. Soud I. stupně poukázal na průběh řízení, kdy se žalobkyně domáhala zadostiučinění za majetkovou újmu, která jí byla způsobena tím, že proti ní bylo vedeno trestní řízení pro trestný čin vraždy podle ust. § 219 odst. 1 tr. zák., a rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 2. 2008 byla zproštěna obžaloby za tento trestný čin s tím, že nebylo prokázáno, že by tento skutek spáchala. Průběh trestního řízení se žalobkyně dotkl masivním způsobem, neboť v této souvislosti poukazovala na chování příslušníků Policie ČR, kteří vraždu vyšetřovali, v důsledku čehož jí vznikly psychické a psychiatrické problémy, uráželi ji, obviňovali ji z vraždy a nevybíravým způsobem se domáhali jejího přiznání. Na služebně policie se zhroutila a též se pokusila i o sebevraždu. Navíc žila v neustálé úzkosti, strachu v tísní, hrozil jí trest odnětí svobody do 15-ti let i trest výjimečný, žila v ohrožení nejen ona, ale i její rodina, což mělo nepříznivý vliv na její psychiku a na osobnostní práva. Mimo to byla veřejnost informována prostřednictvím médií o stíhání její osoby s uvedením plného jména. Dovodila, že újma, která jí byla trestním stíháním způsobena, nemohla ani přes požadovanou omluvu být nahrazena jinak než náhradou nemajetkové újmy v penězích.

Žalovaná se bránila tím, že v přípravném řízení došlo k vydání nezákonného rozhodnutí, avšak žalobkyni nepřiznala zadostiučinění v penězích, neboť dovodila, že postačí konstatování porušení práva. Na tomto stanovisku trvala žalovaná i v průběhu řízení.

Soud I. stupně provedl obsáhlé dokazování ohledně žalobních tvrzení a poté odkázal na příslušná ustanovení zák. č. 82/1998 Sb., dále při svém rozhodování vycházel i z ust. § 31a odst. 1, 2 téhož zákona a uvedl, že se ztotožnil se závěrem žalované, který konstatovala v rámci mimosoudního projednání nároku existenci nezákonného rozhodnutí, a pokud jde o stanovení výše přiměřeného zadostiučinění, soud vycházel z intenzity zásahu trestního stíhání do osobnostní sféry žalobkyně. Uvedl, že stíhání trvalo jeden rok, žalobkyni hrozil trest odnětí svobody na 10 až 15 let. Přihlédl k působení trestního stíhání na žalobkyni vzhledem k charakteru nezákonného rozhodnutí, jakož i k jeho následkům, které měly vliv na život žalobkyně, a dovodil, že rozhodně nepostačuje konstatování porušení práva, když nepochybně šlo o masivní zásah do osobnostních práv žalobkyně. Ta byla nezákonně stíhána pro trestný čin vraždy, byla ve vazbě a hrozil jí vysoký trest. Rovněž přihlédl i k mediální kampani, která se vedla ohledně trestního stíhání žalobkyně, což se muselo projevit v rovině jejích osobnostních práv a v zásazích do jejího života. Toto ostatně vyplynulo i z jí předloženého znaleckého posudku z oboru psychiatrie. Při rozhodování o výši plnění za vzniklou nemajetkovou újmu soud vycházel ze zákonné sazby trestu odnětí svobody, který jí hrozil, a měl za to, že přiměřenou je částka 12.000,- Kč za každý hrozící rok horní hranice trestu odnětí svobody. Posléze pak odůvodnil i výrok o nákladech řízení ve vztahu k ust. § 142 odst. 3 o. s. ř.

Proti rozsudku podala žalovaná odvolání, které směřovalo proti výroku, kterým bylo žalobě zčásti vyhověno a rozhodnuto o nákladech řízení, uvedla, že částku, která byla žalobkyni přiznána s ohledem na konkrétní okolnosti případu, považuje za nepřiměřeně vysokou. V této souvislosti poukazovala i na judikaturu soudů vydanou v minulém roce v obdobných věcech, tj. přiznání zadostiučinění v penězích za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním. V těchto rozhodnutích v naprosté převažující míře soudy odvozovaly výši peněžitého zadostiučinění od délky trvání trestního řízení a pouze v ojedinělých případech odvozovaly výši zadostiučinění od trestní sazby, jíž byl obviněný ohrožen, což se stalo i v daném případě, avšak žalovaná měla za to, že taková metodika by bez zohlednění délky trestního řízení nečinila žádný rozdíl mezi poškozenými,

kteří byli trestně stíháni pro skutky stejné kvalifikace, zásah do jejich života by trestní stíhání mělo obdobné, ale v jednom případě by trestní stíhání trvalo rok a v druhém například šest roků, což by bylo nepřiměřené. Dovožovala, že právě délka trestního stíhání a s tím spojené zásady do osobnosti sféry by měla být jedním z rozhodujících kritérií při posuzování nároku. Žalovaná proto považovala za přiměřenou částku přiznávanou za jeden měsíc trestního řízení, tj. 2.000,- Kč, což by v daném případě činilo 24.000,- Kč za 12 měsíců trvajících trestního řízení. Tuto částku s ohledem na skutečnost, že žalobkyně byla stíhána pro trestný čin vraždy, a že byl případ medializován, což zasáhlo do její dobré pověsti, bylo možné navýšit o 100 procent, tak by se jednalo o částku 48.000,- Kč, kteroužto žalovaná považuje za přiměřenou, a tuto částku jí také proplatila. Proto navrhla, aby odvolací soud rozhodl v mezích odvolání, tj. co do částky 132.000,- Kč. Navrhla, aby rozsudek soudu I. stupně byl ohledně této částky změněn tak, že se žaloba zamítá, a že žádnému z účastníků se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odvolání proti rozsudku podala i žalobkyně, svým odvoláním napadla výrok, kterým byla její žaloba zamítnuta, potažmo i výrok o nákladech řízení. S rozhodnutím soudu I. stupně nesouhlasila, dovožovala, že závěr soudu I. stupně o výši přiznaného odškodnění neodpovídá skutkovým zjištěním, zejména vytýkala to, že nepřihlédl k zásahům do jejich práv mediální kampaní. Toto se projevilo v jejím životě, jakož i v psychice. Dovožovala, že úvahy soudu I. stupně ohledně výše přiznaného plnění a hledisek, z nichž vycházel, jsou nepřezkoumatelné, a podle ní intenzita zásahu státu není dána jen výší hrozící sazby, ale i ostatními okolnostmi, na které poukazovala a které měl soud za prokazané, což však nezohlednil ve výši přiznaného odškodnění. Rovněž nesouhlasila ani s výrokem o nákladech řízení, zejména s výší, která jí byla přiznána. Navrhla, aby rozsudek soudu I. stupně byl v jí napadeném výroku změněn tak, že se žalobě i ohledně částky 1,320.000,- Kč vyhovuje, a též, ať je správně rozhodnuto o nákladech řízení.

K odvolání žalované podala žalobkyně písemné vyjádření, neboť nesouhlasila s odvolací argumentací zde uvedenou, a zejména zdůraznila mimořádné okolnosti případu, trestní stíhání a její zadržení za účasti ozbrojeného policejního komanda, které jí přepadlo na pracovišti, kde pracovala velmi krátce, přitom stačilo jí předvolat tak, jak se dělo v předchozích případech, a rovněž i to, že neexistoval žádný vazební důvod. O jejím trestním stíhání byla široce informována veřejnost médií, poukazovala na své rodinné poměry i na vliv trestního stíhání na její zdraví. Dovídala, že došlo k mimořádně intenzivnímu zásahu s intenzivními následky do všech sfér jejího života, takže by jí mělo být přiznáno zadostiučinění ve výši 4.000,- Kč za každý jeden měsíc trvajících trestního řízení.

Odvolací soud z podnětu odvolání obou účastníků a v jejich mezích přezkoumal jimi napadený rozsudek i řízení předcházející a rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť s tímto oba účastníci souhlasili.

Odvolací soud, jak dokládá obsah spisu, již jednou ve věci rozhodl, stalo se tak rozsudkem ze dne 8. 12. 2010, kterým rozsudek soudu I. stupně, kterým byla zamítnuta žaloba ohledně nemajetkové újmy, zrušil a v tomto rozsahu věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, a pokud šlo o ostatní rozhodnutí obsažená v odvoláním napadeném rozsudku, pak rozsudek soudu I. stupně byl potvrzen. Odvolací soud při posuzování rozhodnutí soudu I. stupně ohledně nemajetkové újmy souhlasil s odvolacími námitkami žalobkyně se zřetelem k charakteru nezákonného rozhodnutí, což mělo nepochybně vliv na její život, a že tedy nepostačuje konstatování práva, jak učinil soud I. stupně v odvoláním napadeném rozsudku. Toto vedlo odvolací soud k tomu, aby rozsudek soudu I. stupně ohledně nemajetkové újmy

zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve kterém soud I. stupně měl znovu posoudit opodstatněnost v řízení uplatněného nároku nemajetkové újmy v penězích, neboť odvolací soud nesouhlasil s jeho závěrem, že postačuje konstatování porušení práva. Proto mu uložil, aby se zabýval hledisky, která žalobkyně uplatnila na podporu svého nároku, znovu je posoudil, provedl dokazování, a znovu ve věci rozhodl.

Soud I. stupně postupoval v dalším řízení v intencích zrušovacího rozhodnutí a doplnil dokazování listinou, znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, který předložila žalobkyně a který se vztahoval k jejímu zdravotnímu stavu. Ostatní návrhy na doplnění dokazování zamítl, účastníky poučil podle ust. § 119a o. s. ř., oba účastníci setrvali na svých původních návrzích, a poté znovu rozhodl odvoláním napadeným rozsudkem.

V dalším řízení měl soud I. stupně znovu posoudit výši plnění, neboť v tomto mezi účastníky shoda nebyla. Jak vyšlo najevo, žalobkyně v mezidobí obdržela od žalované plnění ve výši 48.000,- Kč z titulu nároku, který v řízení uplatnila. Žalovaná považovala tuto částku za zcela přiměřenou s poukazem na kritéria, z nichž při stanovení této výše vycházela. Přiznala jí za 1 měsíc trestního řízení částku 2.000,- Kč, což v případě žalobkyně činilo 24.000,- Kč za 12 měsíců trvajících trestního řízení, a se zřetelem k medializaci zvýšila toto plnění o 100 procent a částku takto přiznanou žalobkyni i zaplatila.

Soud I. stupně při rozhodování na podkladě závěrů zrušovacího rozhodnutí odvolacího soudu vycházel z hlediska masivního zásahu do osobnostních práv a dopadu trestního řízení do života žalobkyně a považoval za odpovídající této újmě výši plnění podle výše trestu, který jí hrozil, a takto je také i vyčíslil. S tímto nesouhlasil žádný z účastníků z důvodů, které ten který z nich uváděl ve svém odvolání. V této souvislosti odvolací soud souhlasí s argumentací žalované, že kritérium hrozícího trestu lze brát jen jako jedno z kritérií k určení výše plnění. Avšak odvolací soud nesouhlasí právě se zřetelem k okolnostem případu, masivnímu zásahu trestního řízení do osobnostních práv žalobkyně ani s kritériem, které aplikovala na výši dobrovolného plnění žalované.

Podle odvolacího soudu náleží žalobkyni s přihlédnutím k okolnostem konkrétního případu, k průběhu trestního stíhání a medializaci, potažmo i jeho výsledku vyšší částka, než jí soud I. stupně přiznal a než považovala za odpovídající žalované.

Odvolací soud po zvážení shora uvedených hledisek vážících se k výši odškodnění za nemajetkovou újmu v případě žalobkyně považoval za odpovídající částku 300.000,- Kč, což vedlo k tomu, aby žalobkyni náleželo další plnění, proto rozsudek soudu I. stupně v odvoláním napadeném zamítavém výroku podle ust. § 220 odst. 1 o. s. ř. změnil tak, že žalované uložil povinnost, aby zaplatila žalobkyni dalších 120.000,- Kč. Ve zbývající části ohledně plnění, jehož se žalobkyně domáhala - 1.200.000,- Kč - rozsudek soudu I. stupně podle ust. § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil. Odvolací soud potvrdil rozsudek soudu I. stupně v odvoláním napadeném vyhovujícím výroku, kterým byla žalobkyni přiznána částka 132.000,- Kč s přihlédnutím k plnění, které jí žalovaná dobrovolně poskytla.

Při rozhodování o nákladech řízení odvolací soud vycházel z průběhu řízení před soudy obou stupňů, zejména z jeho výsledku, když žalobkyně byla úspěšná co do výše 300.000,- Kč a od tohoto se odvíjela výše nákladů řízení - odměna právnímu zástupci žalobkyně s přihlédnutím k charakteru plnění, jehož se žalobkyně domáhala. V řízení před soudem I. stupně byla přiznána odměna podle ust. § 3 položky 5 vyhl. č. 484/2000 Sb.,

v platném znění, tj. 43.300,- Kč, za první odvolací řízení ½ této částky, neboť zde byl učiněn jeden úkon právní služby (ust. § 18 odst. 1 vyhl. č. 484/2000 Sb., v platném znění). Za řízení před soudem I. stupně po zrušení rozsudku opět ½, neboť i zde byl učiněn jeden úkon právní služby, a za další odvolací řízení odměna v plné výši, neboť zde byly učiněny dva úkony, odvolání a vyjádření k odvolání žalované, dále byla žalobkyni přiznána osmkrát 300,- Kč za náhradu hotových výdajů. DPH odvolací soud nepřiznal, protože ve spisu nebyl doklad o tom, že právní zástupce žalobkyně je plátcem DPH.

Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné, ledaže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Dovolání se podává do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2.

V Praze dne 20. července 2011

JUDr. Jaroslava Chaloupková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Naděžda Balcarová